

ಈ ಶತಾಯುಷಿ ತಾತ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೊರಟರೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸುವ ಕಬೀರರ ದೋಹೆಯೋ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ವಿಶ್ವ ಮಾನವತೆಯ ಸಂದೇಶವೋ ಮನುಷ್ಯರೂಪ ತಾಳಿ ನಡೆದು ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಕಹಿ ಘಟನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದರೂ-ವಿಷಕಾರಿ ಹಾವೊಂದು ಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡರೂ ಹಾವಿನ ವಿಷವನ್ನು ಆ ಮರ ತನ್ನೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಂತೆ- ಕಹಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೇ ಹಂಚುತ್ತಾರೆ ಈ ತಾತ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲೂ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಯೋಧ, ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಶೇಖ್‌ಪುರದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದವರು. ಭಾರತಮಾತೆಯನ್ನು ಅಪ್ಪಟವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸಿದವರು. 'ನನ್ನ ಮಾತೆ ಸ್ವಚ್ಛ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಇರಬೇಕು' ಎಂದು ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದು ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಕಸ ಗುಡಿಸಿದವರು. 'ನನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರು, ನನ್ನ ಮನೆ ಈಗ ಹೇಗಿದೆ' ಎಂದು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಶೇಖ್‌ಪುರಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು. ಮೀರತ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಖಿನ್ನಾ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್' ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಿಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಿದವರು.

ಹೌದು, ಶತಾಯುಷಿ ಕ್ರಿಷ್ಣ್ ಕುಮಾರ್ ಖನ್ನಾ ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು, ಅವರನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸದಾ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಜುಬ್ಬಾ-ಪೈಜಾಮಾ ಧರಿಸುವ ಈ ಅಜ್ಜ, ತಮ್ಮ ನಡೆ-ನುಡಿಯಿಂದಲೇ ಎದುರಿಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಆದರ್ಶಗಳ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಾಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲೂ (ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಕ) ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಈ ತಾತ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಡಿಯೋ ತುಣುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪೋಸ್ಟ್‌ವೊಂದು ನೆಟ್ಟಗರು ಕೂಡ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆರಾಮಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಶೂನ್ಯದತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರಿದ್ದ ತಾತನ ಆ ನೋಟವೇ ಹಾಗಿತ್ತು. ಜತೆಗೆ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಪುಟ್ಟ ಶೀರ್ಷಿಕೆ: '74 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನ ನೆನಪು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏನೋ ಖಾಲಿ ಖಾಲಿ ಭಾವ'!

ಶೇಖ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಖನ್ನಾ ಅವರ ತಂದೆ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಅಕ್ಕಿ ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಖನ್ನಾ ಅವರದೂ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ ಇತ್ತು. ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯೂ ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕ್ರಿಷ್ಣ್ ಕುಮಾರ್ ಖನ್ನಾ 22ರ ಹರೆಯದವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಮನೆ ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಹೋಗುವಾಗ, ತಾವು ಮತ್ತೆಂದೂ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಅರಿವು ಕೂಡ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗತಾನೆ

ಖನ್ನಾ... ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಚಿನ್ನ!

■ ಪ್ರವೀಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿತ್ತು. 'ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ' ಅಂದುಕೊಂಡು ಅವರು ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ರೈಲಿನ ಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅವರ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಅವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಳಿದಾಗಲೇ. ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆರೆ-ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಜಿಗಿದು ಪ್ರಾಣಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರೆ ತಮಗೆ ಯಾವ ಗತಿ ಬರಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ನರಮೇಧದ ನೋಟ, ಮಕ್ಕಳ ಆಕ್ರಂದನ, ಮಹಿಳೆಯರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಪಂದಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ತಾತ, ಆಗಿನ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕಥೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ನಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದವೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇಶ ವಿಭಜನೆ ನಮಗೆ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತು. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಸಿಖ್ ಸಮುದಾಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ ಊರು ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಆ ಒಡಕು ಹೇಗೆ ಮೂಡಿತು, ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ತಾತ. ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯ ಬಿಸಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು ವಿಭಜನಾಪೂರ್ವ ಪಂಜಾಬ್ ಪ್ರಾಂತದ (ಗಡಿರೇಖೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿ) ಜನ.

ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ, ಹೊಸ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದ ಬದುಕು ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ 1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮೀರತ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ಕ್ರಿಷ್ಣ್ ತಾತನಿಗೆ ದಶಕಗಳ ಬಳಿಕ ತಮ್ಮೂರನ್ನು, ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ತವಕ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ಕೊನೆಗೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ವೀಸಾ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಾದುದೇನನ್ನೋ ಸಾಧಿಸಿದ ಸಂಭ್ರಮ.

'ನಾನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆ ಎಂದಾಗ ನನ್ನ ಪತ್ನಿ ಬೇಡವೆಂದಳು. ಪರಿಚಿತರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಪಾಯ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ, ಹೋಗುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ, ಹುಟ್ಟಿದೂರಿನ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಹಂಬಲವನ್ನು ಅದುಮಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟೆ' ಎಂದು ನಗುತ್ತಾರೆ ತಾತ. ಕ್ರಿಷ್ಣ್ ತಾತ, ತಮ್ಮ ಕಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಅಳಿಯನೊಂದಿಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಲಾಹೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ಶೇಖ್‌ಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಭಾರತದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಕುಟುಂಬವೊಂದಕ್ಕೆ ಆ ಮನೆಯನ್ನು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಾತನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕ್ರಿಷ್ಣ್ ತಾತ, ತಾವು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಡೆಸ್ಕ್ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡರು. ಅಕ್ಕಿ ಮಂಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ, 'ಅಂಗಡಿಯ ಮೂಲ ಮಾಲೀಕರು ಇವರು' ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಚಹಾ ಕುಡಿಸಿದರು. ಕಲಿತ ಶಾಲೆಗೂ ಹೋಗಿ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತರು. ಶಾಲೆಯ ಈ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಆ ಮಕ್ಕಳು ಹೂವಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಎರಡೂ ಕಡೆಗಿನ ಮಣ್ಣೂ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಜನರೂ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರು ತಾತ (ಆಸಕ್ತರು ಅಲ್ ಜಜೀರಾ ಟಿ.ವಿ. ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರವನ್ನು ಯೂಟ್ಯೂಬ್‌ನಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು).

ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಶವನ್ನು ಒಡೆಯಬಾರದಿತ್ತು, ದ್ವೇಷದ ವಿಷಬೀಜವನ್ನೂ ಬಿತ್ತಬಾರದಿತ್ತು. ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳಿತು ಬಯಸುವ ಜೀವಗಳು ಗಡಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಶಾಶ್ವತ ಶಾಂತಿಯೊಂದು ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಾತನ ಮಾತು. ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದು ಕಸ ಗುಡಿಸಲು ಬೀದಿಗಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ತಾತನ ಆರೋಗ್ಯ ಈಗ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ ಜಾಗದಿಂದಲೇ ಅವರ ಹೃದಯ ಶಾಂತಿಯ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.